49Դ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1529 Կ. ՊՈԼԻՍ ՇԱԲԱԹ 17–30 ՅՈՒՆԻՍ 1906 8 ՃԷՄԱԶԻԼ, ԷՎՎԷԼ, 1324 – 17 ՀՈԶԻՐԱՆ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՋԼԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՕՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,
38, Պազը Ակի Ճառատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանկական Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی: اوهانس فرید
اداره‌خانه‌سی: باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԱԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՆԽԻԿ Տարեկան Վեցամեայ
Պոլսոյ համար 80 գր. 50 գր.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 18 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւորագրաւեալ պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱՄՈՒՄՆԵՐ

Աղջկան Մը Զուռաղութիւնը
ՄԻՆՉԵՒ ՈՒՐ ԿՐՆԱՅ ՀԱՍՆԻԼ

Լատին կրօնաւորները գերմարդկային ճիգեր բրած էին մեծ հանդիսաւորութեամբ տօնելու Կիւլ Բանայիին, որ ամէնէն աչքառու հանդէսն է իրենց։

Կրօնական այդ ճոխ թափորը միջնադարեան բոյր մը ունի կարծես, զոր դիտելու համար հուսաքնած էինք տան պատուհանէն։ Մէկէ քանի տիկիններ մը վերադարձին, Մէկ քանի տիկիններ ու օրիորդներ ալ կը գտնուէին մեր մէջ, որոնցմէ մէկը սեւազգեաց մայրապետներու ստուերախիտ երամը մատնանշելով,

— Եթէ մեր մէջ ալ ասանկ դասակարգուած մայրապետանոցներ ըլլան, ըսաւ, վստահ եմ որ հարիւրաւոր աղջիկներ կը դիմեն հոն, ա՛յնչափ անանունի դարձած է կեանքը աղջիկներուն համար։

Օրիորդին այս տխուր յայտարարութիւնը անակնկալ մը չէր, ամէնքս ալ գիտէինք որ սրտի ծանր վէրք մը ունէր ան՝ և հակառակ զարգացած մտքին ու հիմնալի գեղեցկութեան՝ քէն բրած էր աշխարհի հետ։

Թափորին անցնելէն ետք մայրապետութեան խնդիրը հեղհեղուկ արծարծուեցաւ ու սկսան թեր ու դէմ կարծիքներ յայտնուիլ թէ պէ՞տք է յուսավերպ աղջիկները կեանքէ հրաժարին, մայրապետ ըլլան։ Ամէն մարդ բան մը կը խօսէր, օրիորդներէ ոմանք կը պաշտպանէին մայրապետութիւնը, տիկիններ մայրեր կ'ընդդիմախօսէին, երիտասարդներ՝ սկարութիւն, անճարութիւն կը նկատէին կեանքէ քաշուիլը։ Օր սեսած, կեանք սերտած տիկին մը ամէնէն ետք խօսք առնելով,

— Դրացի մը ունէինք, ըսաւ, բաղմանդամ ընտանիքի հայր մը որ երկրաբաւեւ հիւանդութեան մը հետեւանքով չէր կրցած վճարել տան վարձքը ու վեց ամսական պարտք ունէր։

Եթէ տիկինը հասարակ կին մը ըլլար, մայրապետութեան տաք վէճին մէջ, անշուշտ պիտի չնորհէինք որ բերէր գռեհիկ մէջտեղէ մը խօսնէր, և սակայն վստահ՝ տնոր հմտալից տեսութիւններուն, լուռ ու մունջ չարուն կեդրնք ունկնդրել իրեն, որ առաջ սանելով պատմութիւնը,

— Արդարեւ մեր դրացին ըժկուած էր հիմա, ըսաւ, ու կը չարունակէր իր նախկին աշխատութիւնը, սակայն այն ատենն սահմանափակ էր վաստակը որ՝ հաղիւ ծայրը ծայրին կրնար ապրիլ ու հիւանդութեան պատճառով դիզուած պարքերը կը մնային անվճար իրենց ամրողջութեամբը։ Ուրիշ պանդոխտներ նոյնպէս խստապիրտ՝ ինչպէս չէին նեղեր խեղճ մարդը, տանտէրը սակայն քարիւրտ ու անողոք մէկը՝ սպառնալիք սպառնալիքի վրայ կը սեղադրէր, մինչ պանդխկով որ դիզուած պարքերը վճարեն ու տուներն հեռանան վերջնականապէս։ Հաւակով պարագային օրինական խստութիւններու դիմելով պիտի ծախել տարան կահկարասիներն ու իր իրաւունքը գանձէր։ Մեր դրացին չափահաս աղջիկներ ալ ունէր և այնչափ ատեն պատուաւորապէս ապրելէ ետք հիմա կը վախնայինք որ այս մէկ քանի ոսկի պարքին համար խաղք խայտառակ ըլլար հանրութեան առջեւ։ Տաքս տարիէ ի վեր հաստատուած էին մեր թաղը և ո և է անպատշաճ ընթացք չէինք նշմարած այդ ընտանիքին և ո՛չ մէկուն վրայ։ Թաղեցիք ընդհանուր առմամբ կը սիրէին զանոնք, որոնց այս դժբաղդութիւնը ամէնուն ալ վիշտ պատճառած էր։ Բարեկեցիկ տիկին մը որ աւելի մտերիմ էր խեղճերուն, օր մը ինձ այցելեց և առաջարկեց որ բան մը ընենք այս դրացիները փրկելու համար։

— Ընենք, ըսի, բայց ի՞նչ կրնանք ընել։

— Մեր ամէն միջոցները գործադրելու ենք, յարեց բարեկեցիկ տիկինը, բուն առաքինութիւնը ասանկ պարկեշտ ընտանիքներու հոգեկան ուրախութիւնը ապրելու համար։

Ես ալ ինչպէս ամէնքս, ոչ մի բան գիտցայ ասոնց մասին։ Ամէն ինչ ինձ համար նոր էր։ Ինչպէս ամէնքս ալ, ինչպէս ամէն ոք՝ ես ալ չարչարուած համարձակութեամբ մը խոստացայ տանելով սկսայ զայն սիրաշահելու եղանակներն ուսումնասիրել։

Իմ այս ճիգերս իրենց բարերար արդիւնքը ունեցան և տիկ. Կապերտեան որ առաջին առթիւ չատ խիստ ընթացք մը բռնած էր ինձ հանդէպ, կամաց կամաց մեղմանալով՝ սկսաւ տեղ տալ։ Ժամ մը եռաք, արդէն իսկ մոռցած՝ ասա վարձքի խնդիրը, մտերմաբար կը տեսակցէինք այլ և այլ նիւթերու վրայ։

Տանտիրուհին քանի խօսէր, այնչափ կը փայլեցնէր իր հանճարն ու արժանիքը ու ես հետաքրքրութեան նոպայէ մը բռնուած՝ հարիւրաւոր դարձուածներ կ'ընէի հանկարծ մը թէ, ի՞նչ գաղտնիք ունէր այս կինը, ինչո՞ւ սիրած մեռած էր, ինչո՞ւ զուարթ արդասաստանի աղբիւրը ցամքած էր անոր մէջ։ Ի՞նչ մեղքս պտեմ, հետաքրքրութիւնը այնչափ բռնկած էր մէջս որ իսպաս պիտի բռաժարէի ասա վարձքի խնդիրէն, եթէ սա կինը իր պատմութիւնը ընել յաժարէր ինձ։ Եւ սակայն անիկայ այն ատենն անմատչելի կը թուէր որ, անկարելի էր առաջին անգամ սանկ պահանջ մը ընել։

Իրիկուան՝ երբ տուն պիտի վերադառնայի, այնչափ հաճելի թուեցաւ ընկերութիւնս տանտիրուհին որ տեղի տալով թախանձանքներուս, ինձ ձգեց յարմար դասած եղանակով կարգադրել վճարմանայ մնացորդ վարձքը, սա պայմանով որ այդորդ չարթուն մասնաւորապէս այցելութեան երթամ ու իր ընակարանին մէջ գիշերեմ։

—Ես մարդու հետ յարաբերութիւն ընելու սովորութիւն չունիմ, ըսաւ, բոլոր աշխարհ մեռած է ինձ համար, չեմ գիտեր քու խօսքերդ ի՞նչ հայեր ունէին որ այսչափ գրաւեցին զիս։

Այս առաջին տեսակցութենէն վերջ մտերմութիւն մը հաստատուեցաւ մեր մէջ ու քանիցս այցելելով իրեն, գիշերեցի ընակարանին մէջ միչտ հետաքրքրաշարժ պատմութիւնը լսելու։

* * *

Գիշեր մը երբ դարձեալ հիւր մնացած էի իրեն ու վերէն վարէն կը խօսակցէինք,

—Կը տեսնեմ որ մեծ հետաքրքրութիւն ունիս իմ անցեալս հասկնալու, ըսաւ, արդարացի է այդ իղձդ, քանի որ խորհրդաւոր կեանք մը կ'ապրիմ բոլորովին քաշուած ու մեկուսացած։

—Ինչո՞ւ սակայն այսպէս ապրիք, հարցուցի, ինչո՞ւ չվայելէք աշխարհը, նիւթապէս հարուստ կերեւաք, ինչո՞ւ չրմրոշմնէք ձեր հարստութեան վայելքները, ամէն բան կրնաք վայելեցնել, ամէն տեղ կրնաք փայլիլ, ինչո՞ւ քաշուած ապրիք։

—Զբսի՞ որ սիրտս մեռած է, յարեց, այ ամէն բան կը լմնայ կարծեմ առ մինչ բարարութեան մէջ։

—Բայց սիրդ ինչո՞ւ մեռնի։

Տիկինը յանկարծ փոխելով խօսակցութեան ընթացքը,

—Հայրս հարուստ վաճառական մէն էր, ըսաւ, բաւականէն աւելի հարուստ որուն չնորհիւ առաջնակարգ կեանք մը կը վարէինք։ Իմ դաստիարակութեանս համար բնաւ զոհողութիւն չէր խնայած և բացի մայրենի լեզուէս սորվեցուց ինձ մէկ քանի օտար լեզուներ, լաւ դաշնակ և մանաւորապէս կարու։ Հօրս սիրելուն էր որ կինս՝ դաստիարակուէին իբրեւ մայր, իբրեւ աղջիկ տիկին և իբրեւ ասանկ բան, այս երեք միւռեռն ալ մարմնացած տեսնել կուզէր կիներուն վրայ և նոյն ուղղութեամբ ալ կրցած էր դաստիարակել զիս։ Տարիքս տասնրուք անցած էր, դարպասողներու երկուասանեակ մը շուրջս կը դիզուէր, որոնց բնաւ կարեւորութիւն չէի տար։ Ես արդէն ընտրութիւնս բրած էի։ Հօրս ասոիճանակից մարդու մը զաւակին հետ ընտրեցած էինք տարիներէ ի վեր ու մեր տարիքին հետ մէկ տեղ օր աւուր զարգացած էր նաև փոխադարձ սէր մը իրարու հանդէպ։ Սքօղելու պատճառ չկար, եթէ ոչ պաշտօնապէս՝ դէթ անպաշտօն կերպով նշանուած էինք իրարու, ինչ որ մեր բոլոր ծանօթներն ու բարեկամները գիտէին արդէն։ Մեր այս ամուսնութիւնը փոխադարձ սիրոյ վրայ հիմնուած բան մըն էր, ոչ մենք անոնց դրամին վրայ աչք ունէինք, ոչ ալ անոնք մեր հարստութեան, թէ՛ մենք և թէ անոնք խիստ հարուստ էինք, ու երկու նշանածներս ալ ճաշակի, դաստիարակութեան ու կրթութեան տեսակէտով՝ բնաւ իրարմէ վար չէինք մնար։ Այնպէս որ ազգականներ երբ մեր երկուքը քով քովի տեսնային,

—Ինձարին կէսը դուն կէսը նշանածդ, կ'ըսէին, արդեօք ձեզմէ երջանիկ մարդ կա՞յ աշխարհի վրայ։

Ճշմարիտը խօսելով՝ արդարեւ երջանիկ էինք, չափէ աւելի երջանիկ ու հայրս քիչ մը նախապաշարուած մարդ՝ առատ առատ ողորմութիւն կը բաշխէր աչ ու ձախ որ աչքի չդանք։ Գործերը այս վիճակին մէջ էին, հօրս գործը յաջողութեան մէջ կը յառաջդիմէր և նշանածս չաւարտը մէկ քանի օր մեզի կուգար ու ժամերով կը չաղակրատէինք մեր ապագայ միութեան վրայ ասկեղծիկ երազներ հիւսելով, երբ օր մը հայրս մահանանեակս մտաւ չուկայէ վերադարձին ու սկսաւ վարէն վերէն խօսիլ։

Հօրս իմ մահանանեակս այցելելը արտասովոր երեւոյթ մըն էր, զոր սակայն պատահմունքի մը վերագրեցի և երբ իրրեւ իմ այն օրուան մասնաւոր հիւրս կուզէի մեծարանքներ ընել։

—Չէ՛ զաւակս, ըսաւ նոսէ որ անուշ անուշ խօսինք։

Օրը մթնցած էր արդէն և հայրս չէր ներեր որ լոյս վառէի։

—Այսպէս, ազէ՛կ է ազիկս, ըսաւ պատուհանները պատէզը կը գիտեմ, մթնչաղին հաճոյքը կը վայելեմ։

Բայց հայրս մտացնոր վիճակ մը ունէր, ամէն օրուան չենչող, կատակող մարդը չէր, բաւարը կը ծամծմէր բերանին մէջ, խօսք մը կ'սկսէր, անիկա կիսատ կը ձգէր, ուրիշ մը կ'անցնէր։ Մերթ կը մտածէր, կը կակազէր, այնպէս որ պահ մը դող ելլելով,

—Վի՞շտ մը ունիք արդեօք հայրիկ, հարցուցի։

—Քեզի պէս զաւակ ունեցողը վիշտ կունենայ զաւակս, գոչեց, ներքին կացութիւնը ինձմէ ծածկելու ճիգեր ընելով, եթէ հայրիկդ ցաւ մըն ալ ունենայ, քու մէկ ժպիտդ կը փարատէ զայն։

Այսպէս անորոշ, տարտամ խօսքերով անցաւ կէս ժամ ալ ու հայրիկս միչտ աչքերը պատուհանէն դուրս յառած ու երեսս նայելու չկրնալով հարմարձակիլ,

—Եթէ հայրդ աղքատացած ըլլար, դարձեալ պիտի սիրէի՞ զայն, հարցուց։

—Միթէ կը տարակուսի՞ք, պատասխանեցի, բայց Աստուած չընէ, ինչո՞ւ ասանկ տխուր հաւանականութիւններու վրայ մտածէք, որոնք չատ հեռու են մեզմէ։

—Է՛, կարելի չէ վստահիլ աշխարհի հարստութեան, գոչեց, տխուր հառաչ մը քաշելով, առատուր է աս, տասը տարի յաջող կերթայ, օր մըն ալ դէմ կը դառնայ։

Ալ բացայայտ էր, դժբախտութիւն մը պատահած էր, ցնցող դժբախտութիւն մը, որ այսչափ յուզեցաւ հայրս։ Հարստութիւնը խնդիր չէր, հօրս փոփոխութիւնը երկիւղ կը պատճառէր ինձ և կը վախնայի որ մտային խանգարման մը մօտեցած կըլլայ ան։

Եղեղ մարդը որ մինչեւ այն օր միչտ հեռա պահած էր զիս ա և է յուզումէ ու սրտադողէ, միչտ երեսը անդին դարձուցած,

—Բաղութիւն ունի՞ս հօրդ աղքատութեան հետեւանքները կրելու, հարցուց։

Այս անգամ տեսայ որ կը հեծկլտար դժբախտ հայրս, արցունքները ինձմէ ծածկելու ճիգեր ընելով։

Տիկին Կապերտեան վերջին ծայր յուզուած զրգռուած, ընդհատեց իր պատմութիւնը արցունքի քանի մը կաթիլ սրբելու համար. ես ալ խորապէս զգածուած էի ու կարասուէի խօսակիցիս չատ, որ դուցէ ինք ալ տխուր հաճոյք մը զգալով այս անցեալին յիշատակներէն՝ չարունակեց,

—Մինչեւ այն օր հօրս արցունքն ու ակարութիւնը չէի տեսած բնաւ, ուստի նոյն վայրկեանէն իսկ սկսայ ճաշակել դառնութիւնը կեանքին, առանց դիմանալու թէ ի՞նչ պէտք է ընեմ։

—Դժբախտութիւնները իրենու բնական ընթացքով վերաբ կը հետապնդեն, զուարթս, հեծեց հայրս, բանալի անցած սարուսան արտակարգ բարձրացումը ու այս սարուսան նոյնքան արտակարգ անկումը՝ վճացուցին զիս բացարձակապէս։ Ուրիշ աղջկան մը հետ այս կարգի առեւարական խնդիրներու վրայ ճառել պարապ ժամանակաճառութիւն է պարզապէս։ դուն սակայն հասարակ աղջիկ մը չես, ես քեզի իբրեւ կատարեալ կին կրթեցի ու հիմա չեմ քաշուիր գործիս ամրողջ դատնիքը առջեւդ պարզելէ։ Ո՛չ միայն հարստութիւնս վճացաւ, այլև պարտական ալ պիտի իյնամ, երբ սակարանէն հաշուեւարարութեան արդիւնքն ստանամ։ Այս դաղտնիքը ուշ կամ կանուխ պիտի հրապարակուի ի հարկէ ու բարեկամներ, համակրողներ կամաց կամաց պիտի սկսին երես դարձնել մեզմէ, նոյն իսկ զմեզ պաշտող, մեր վրայ գուրգուրացող, գիշեր ցորեկ մեզմով զբաղողներ ալ դուցէ երես դարձնեն։

Հօրս այս վերջին խօսքերը նշանածիս ակնարկութիւններ էին, որոնց համար երբ բողոքել կը պատրաստուէի,

—Թող տար որ ես մինակ խօսիմ, աղջիկս, ըսաւ, դուն մարի ընելով գոռացիր, ես քեզմէ չատ աղէկ ճանչցած եմ աշխարհն ու մարդիկը, գիտեմ որ նշանածդ բաղառութիւն պիտի նկատես, այնպէս չէ, դժբախտարար ես քու կարծիքդդ չեմ և արդարացի պատճառներ ունիմ համոզուելու թէ, առաջին քարը նշանածդ է որ պիտի նետէ մեր վրայ, իմ գործիս աւրուիլը տեսնելով։ Եւ ի՞նչ հարկ ծածկելու, արդէն իսկ առջի տարութիւնը չեմ տեսներ ո՛չ տղուն, ո՛չ ալ հօրը վրայ, երբ այս երեք օրուան մէջ երկու փոխանակագիրներու անվճար մնալը լսեցին.

—Կաղաչեմ, հայր, գոչեցի, ալ չեմ կրնար դիմանալ յուզումին այս ասոիճանին։

— Վարժուէ զաւակս, համբերել գիտցիր, գոչեց անիկայ ինձմէ աւելի արտասուելով, իրաւ է որ անգունդին եզրն ենք, բայց խորխորատին մէջ չենք վերջնականապէս։ Աստուած երբ դժբախտութիւն մը կը զրկէ, անոր դարմանն ալ յաջախ մէկտեղ կը զրկէ, բաւական է որ սակայն մենք անկէ օգտուիլ գիտնանք։

— Կը յուսադրէ՛ք, հա՛յր, գոչեցի հնչաւ, ըսել է դեռ յոյս կայ վերականգնելու։

—Ո՛չ միայն վերականգնիլ, այլ առջեւանէն ալ աւելի բարգաւաճ գործ ունենալու առաջարկ մը կայ, եթէ սակայն....։

—Ի՞նչ, ինչո՞ւ կը տատամսիք, իմ մասս ի՞նչ զոհողութիւն որ կ'պասուի, պատրաստ եմ իրագործելու, բաւական է որ ընտանեկան պատիւը փրկուի։

—Աստուած սրտիդ համեմատ վարձատրէ քեզ աղջիկս, պատասխանեց հայրս միչտ չհամարձակելով երեսս նայիլ ու քիչընտի նստած՝ խօսելով հետս. քու մէկ զոհողութիւնդ պիտի փրկէ ամրողջ ընտանիքդ....։

Հայրս կը տատամսէր, չէր կրնար խօսիլ, արդեօք ի՞նչ տեսակ զոհողութիւն կը պահանջուէր ինձմէ. այս կասկման ձեւերը, լուռ հառնումները, առաջաբաններ կ'ստանձնէին զիս որ առանց բան մը արտասանել կարողանալու, հօրս վճռին կ'սպասէի սրտաբորի։

—Ինչ որ նշանածիդ կողմը վաղը պիտի ընէ, մենք այսօր ընենք, ըսաւ հայրս. արդէն նշանաւորութիւն մը կամ պաշտօնական խօսք մը չկար մէջտեղը, եղածը քնտանեկան յարաբերութիւն մըն էր պարզապէս, արդ՝ խլենք մեր յարաբերութիւնները անոնց հետ։

Այս առաջարկը այնչափ ծանր կուգար ինձ ու այնչափ անբնական կը գտնէի որ քիչ մնաց հօրս դառողութեան

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ

ԳԱԺՈՏՅՈ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ Ս. Ասլանյանը ստորագրել է Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահության հրամանագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահի տեղակալ Ս. Ասլանի հրամանագրի հիման վրա։

Հրամանագրի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահի տեղակալ Ս. Ասլանը ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից

«Այս առտու ժամը 10 ½ին մէջոցները եկեղեցիին աւարտումին վերջ, վանքին դեղարանին վրայի պատուհաններէն մանձր մուխի մը բարձրանալը տեսնուեցաւ։ Դեղարանը աղքատ ուխտաւորաց իբր թաղ կը ծառայէր։ Անմիջապէս իրար անցան, զանգակները սկսան հնչել՝ որուն վրայ ամէն ոք փութաց օգնութեան։ Հրդեհը ծագած էր ախոռին կից գտնուած չտեմարաններէն, որ չոր խոտով լեցուած էր։ Այս պատճառաւ խիստ մեծ դժուարութեամբ կրցին դեղարանը ազատել, որ հրդեհին պատրաստ ու դիւրին որս մը ըլլալու վտանգին մէջն էր։ Անոնք որ Արմաշ այցելած ու աւիթը ունեցած են հիանալու վանքին հնութեանը վրայ, որուն մեծագոյն մասը փայտաչէն է, կրնան գաղափար մը կազմել թէ կրակը մէկ քանի վայրկեանի մէջ ինչ հանմատութիւններ ստացաւ։ Ժողովուրդը իսկոյն հրդեհին վայրը փութաց, վանքին հրշէջ գործիքները գործածեցան։ Եռանդը ամէնքն ալ վառած էր։ Ամենամեծ պարարտութեամբ մը ամէնքն ալ վտանգին առաջքը առնել կ'աշխատէին, ինչ որ ապացոյց մըն է թէ գիւղիս ժողովուրդը ո՞ր ատենանի կապուած ու փարած է իր եկեղեցիին։ Մէկուկէս ժամ անընդհատ գիւղացիք աշխատելու մէջ զիրար գերազանցեցին զսպելու համար հրդեհը՝ որ այնչափ աղքատիկներու ապաստարան ընծայող վանքին մէկ մասը ոչնչացուց։ Ն. Գեղարատուութիւն Տ. Թորգոմ Ծ. վրդ. վանահայրական փոխանորդը, որ քանի օրէ ի վեր տենդէ տառապելուն՝ սիրսպուած էր հիւանդ պառկիլ, հակառակ իր տկարութեան՝ ազատարարաց գլուխը անցաւ՝ վազելով ամէն տեղ ուր իր ներկայութեան պէտք կար։ Տեղւոյն միտիր Էօմէր պէյ ևս իր կարգին կարգապահական ամէն միջոց ձեռք առած էր։ Դպրեվանուց թէ պաշտօնէութիւնը և թէ ուսանողները ամէն ճիգ թափեցին սահմանափակելու համար բոցերու տարածումը։ Ժամը 2½ին կրակը բոլորովին մարեցաւ, տեղի տալով փոթորկի մը, որ մինչեւ 4½ տեւեց։

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԵՒ ՊԱՏՈՒԵԼԻԻ ՄԸ ՏՕՐՕՐԻՆԱԿ ՔԱՐՈԶԸ

Ատաբազարէն Յունիս 15 թիւով կը գրէ մեզի մեր թղթակիցը.—

Երէկ չորեքշաբթի տեղի ունեցաւ Հայուհեաց վարժարանին ամավերջի հանդէսը Հայ-Բողոքականներու ժողովարանին մէջ, որուն սրահը պարագային յարմար վայելուչ կերպով մը զարդարուած էր։ Հանդիսական բաւական ստուար երկսեռ բազմութեան մէջ աչքի կը զարնուէին, մասնաւորաբար, քաղաքիս դատաւոր էֆէնտին, քահանաներու դասին և ազգ. վարժարաններու ուսուցչական խումբին ներկայացուցիչները, ինչպէս նաև Բէժիի և Երկաթուղիի պաշտօնեաները։

Ժամը եօթուկէն էր ճիշտ երբ շրջանաւարտուհի օրիորդները հանդիսասրահ մտան որոնցմէ ոմանք ծափերու մէջ ու գացին բեմին վրայ մասնաւորապէս իրենց համար պատրաստուած տեղերը բռնել։ Հուսկ ուրեմն Պատ. Յովսէփ ձէֆիրեան հանդէսը բացաւ աղօթքով մը, որմէ ետք շրջանաւարտուհի օրիորդները սկսան հետզհետէ կարդալ իրենց ընթացաւարտի ճառերը, ընդմիջուած երգերէ ու երաժշտական կտորներէ։ Այս տարուան շրջանաւարտուհիները թէև թիւով տասը, սակայն անոնցմէ միայն վեցը իրաւունք ունեցեր էին ճառ խօսելու։ Այսպէս Օր. Մարիցա Հելլաճեան իրեն նիւթ ունէր «Ուխտաղնացութիւն դէպի գիտութեան տաճարը», Օր. Զարուհի Յակոբեան՝ «The World Beautiful» (Դեղեցիկ աշխարհը), Օր. Բերկրուհի Մալեան՝ «Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ», Օր. Աղնիւ Փափազեան՝ «Le monde une sbène et nous les acteurs» (Աշխարհը Տեսարան մըն է և մենք անոր դերասանները), Օր. Աղաւնի Թիւթիւնճեան՝ «Իւլմ ու մարիֆէթին միւզաֆէրիյէթէրի» (թուրքերէն), և Օր. Սիրանոյշ Կէօլլիւեան՝ «Նաւահանգիստն դէպի ովկիանոս»։ Հոս հանդէսը պահ մը ընդմիջուեցաւ... կնոջ մը յանկարծական նուազումին պատճառով։

Սակայն հանդէսին գլուն կը կազմէր վարժարանին ուսուցչուհիներէն Մրս Լիւսի Էնտրիուզի Ջութակի վրայ զարկած երաժշտական սիրուն մէկ կտորը՝ Prière (Dancla). Մրս Լիւսի Էնտրիուզի Ջութակին յուզիչ թրթռումներով վերացուց պահ մը մեր հոգիները։

Ընթացաւարտուհիներու ճառախօսութիւններէն ետք ուղերձներ ու խրատականներ խօսեցան։ Պատ. Յովսէփ ձէֆիրեան, Պատ. Շմաւոնեան և թաղային վարժարաններու տեսուչ Յակոբ էֆ. Պաղպաղեան։ Հայուհեաց վարժարանի երգչի ետք հանդէսը փակուեցաւ Առաջնորդական փոխանորդ Արժ. Տ. Մելքիսէդէք հօր պահպանիչով։

Հոս երկու խօսք Պատ. Արսէն Շըմաւոնեանի հասցէին։

Պատուելի, երկուշաբթի իրիկուն Հայուհեաց վարժարանին մէջ տեղի ունեցած երեկոյթին արգելօք ուելի լաւ չէ՞ր ըլլար որ լուռ մնայիք, քան թէ այդ ափեղգիկ խօսքերը ընէիք։ Խնդրեմ, ո՞ւր սորվեցաք, և երբէ՞ն ի վեր սովորութիւն ունիք ձեր քարոզներուն, առանձնասութիւններուն մէջ անպատշաճ ու անտեղի լեզուով, միմսայնին չարուձեւերով երեսել ծաղրել հայ Լուսաւորչական եկեղեցիին քահանաներն ու վարդապետները, մանաւանդ այդպէս բոլորովին անհիմն ու չինծու անհեթեթի մը կրթնելով...։ Ս. Ամբրոսիոսի ոտնին (!) հայ վարդապետ մը խնդրուեր է ժողովուրդին կողմէն որ այդ Սուրբին վրայ քարոզ մը խօսի, ու վարդապետը՝ տգէտ անուս վարդապետ, բեմ ելեր, գաւազանը տուեր ու սապէս սկսեր է ելեր, իբր թէ (ձեր բառերն են, պատուելի) «Օրհնեալ ժողովուրդ (փոխանակ հայ վարդապետներու քարոզի չէ՞տերը ծաղրելու, պատուելի, աւելի լաւ չէ՞ր ըլլար որ քաղաքին պատուելիներէ ոմանց չէ՞սերը ծաղրէիք, որոնք Ամերիկացի միսիոնարներու նմանելու մարմայնի մէջ գերազանցօրէն ծաղրելի ու ծիծաղելի կը դառնան!)—«Օրհնեալ ժողովուրդ, Սուրբ Ամբրոսիոս անանկ Սուրբ մըն էր որ, որո՞ւ նմանցնեմ, որո՞ւ, Աղամին, բայց ան մեղանչեց, Նոյին, բայց ան գինովցաւ, Աբրահամին, բայց ան սուտ խօսեցաւ։ Պատմութիւնը չըսեր թէ որչափ տեւեց այս նմանութիւնները, սակայն կըսէ թէ ունկնդիրներէն մէկը ա՛լ ծանձրացած, Հա՛յր Սուրբ, կը գոչայ, այդ Սուրբ Ամբրոսիոսը ինծի՞ նմանցուր, և թէ՛ դուն և թէ մենք ազատինք վերջանայ...։» ըսիր ու տեղդ նստար։ Երանի թէ երբեք ելած չըլլայիր տեղէդ։ Անպատշաճ են ասոնք, անպատշաճ, պատուելի Շմաւոնեան։ Հայ եկեղեցական մը երբե՛ք ասանկ ակնարկութիւն մը ըրած է ձեզի։

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՅՕՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ

Ամավերջի հրապարակային Հարցաքննութիւնք

(Յունիս 19 — Յուլիս 2)

Վարժարանիս 30րդ տարեշրջանին ամավերջի հրապարակային հարցաքննութիւնը տեղի պիտի ունենան Յունիս 19 երկուշաբթի օրէն սկսեալ, և պիտի տեւէն մինչեւ Յուլիս 2 կիրակի օր։

Հարցաքննութիւնք կը կատարուին կէս օրէ յառաջ ժամ (Լ. Թ.) 2էն մինչեւ 5½, իսկ կէս օրէ յետոյ կը վերսկսին ժամը (Լ. Թ.) 7էն ու կը տեւեն մինչեւ երեկոյ։ Միւսնոյն ատեն հարցաքննութիւնք տեղի կ'ունենան ըստ կարգացուցին զանազան դասարանաց մէջ։

Ի տես դրուած են Ա. վեցամսէի դրաւոր քննութեանց արդիւնք և նկարչական, գեղագրական և ձեռագործական աշխատութիւնք։

Յարգանօք կը հրաւիրուին կրթութեան և վարժարանիս բարեկամ անձնաւորութիւնք, եկեղեցական և աշխարհական դասերէ, ներկայ ըլլալ աշակերտաց սոյն քննական փորձերուն, որու համար կանխաւ կը յայտնենք մեր շնորհակալիքը։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Սկիւտար, 16 Յունիս 1906

ԿԱՐԳԱՑՈՒՑԱԿ

Դասընթաց.— Ա=Աւագ և երիցագոյնք. — Բ=Երէցք.— Գ=Կրտսերք.— Դ=կրտսերագոյնք.—Ե.=Երախայք.—Ատղանիշ կրող հիւղերու հարցաքննութիւնք կէս օրէ յետոյ կը կատարուին։

19 ՅՈՒՆԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ. = Բնագիտութիւն. Անգղիերէն* (Ա).— Հայերէն գրաբար. Աշխարհագրութիւն* (Բ).— Օսմաներէն, Անգղիերէն* (Գ).— Օսմաներէն* (Դ). — Թուաբանութիւն (Ե)։

20 ՅՈՒՆԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ.—Պատմ. Քաղաքակրթութեան, Ֆրանսերէն լեզուով. Տոմարագիտութիւն և Առեւտրական թղթակցութիւն*, Ֆրանս. լեզուով (Ա).— Պատմութիւն, Ուսողութիւն* (Բ).—Թուաբանութիւն (Գ).—Ֆրանսերէն* (Դ).—Երկրաչափ. գիտելիք (Ե)։

21 ՅՈՒՆԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ.=Հայերէն գրաբար. Զննագրութիւն* (Ա).— Բնագիտութիւն. Զննագրութիւն* (Բ).— Ընդհ. Պատմութիւն.— Աշխարհագրութիւն* (Գ).—Պատմ. Նոր Ուխտի (Դ).—Պատմ. Հին Ուխտի (Ե)։

23 ՅՈՒՆԻՍ ՈՒՐԲԱԹ.= Բնաբանութիւն. Օսմաներէն և տարբեր Արաբերէն և Պարսկերէն* (Ա).— Գրագիտութիւն (Բ).— Ֆրանսերէն (Գ).— Պատմութիւն (Դ). — Իրագիտութիւն (Ե)։

24 ՅՈՒՆԻՍ ՇԱԲԱԹ.=Առողջաբանութիւն. Տրամաբանութիւն*, Ֆրանսերէն լեզուով (Ա).— Կենդանաբանութիւն (Բ).—Գրահաչիւ* (Գ).— Հայերէն (Դ).—Հայերէն (Ե)։

26 ՅՈՒՆԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ.=Բարոյագիտութիւն. Ֆրանսերէն և Պատմ. Ֆրանս. Մատենագրութեան* (Ա).— Օսմաներէն և Օսմ. Պատմութիւն և Աշխարհագրութիւն* Թուրքերէն լեզուով (Բ).— Բնական գիտութիւնք. Դերմաներէն* (Գ).—Աշխարհագրութիւն (Դ).— Պատմ. Երեւելի Անձանց (Ե)։

27 ՅՈՒՆԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ.=Քաղ. Տնտեսութիւն, Ֆրանս. լեզուով. Ուսողութիւն* (Ա).— Տեսական Թուաբանութիւն (Բ).—Երկրաչափութիւն* (Գ).— Բացատ. ընթերց. Արտասանութիւն* (Դ).—Ֆրանսերէն (Ե)։

28 ՅՈՒՆԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ. = Պատմ. Հայ Մատենագրութեան (Ա).— Ֆրանսերէն* (Բ).— Հայերէն գրաբար. Կրօնագիտութիւն* (Գ).— Թուաբանութիւն և Երկրաչափութիւն* (Դ).—Զայնագրութիւն* (Գ. Դ. Ե.)։

29 ՅՈՒՆԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ.= Յանարէն. Դերմաներէն* (Ա).—Անգլիերէն և Դերմաներէն* (Բ)։

30 ՅՈՒՆԻՍ ՈՒՐԲԱԹ.=Բանաբանութիւն. Տարբեր Իրաւագիտութեան*. Առեւտրական Աշխարհագրութիւն*, Ֆրանսերէն լեզուով (Ա).— Բնաբանութիւն* (Բ).—Բացատ. ընթերց. ԵՒ Արտասանութիւն* (Դ),—Բնական գիտելիք (Դ).—Աշխարհագրութիւն (Ե)։

2 ՅՈՒԼԻՍ.=Առաւօտուն՝ մարմնամարզական փորձք. Կեսօրէ յետոյ՝ ընթերցմունք չարադրութեանց, Արտասանութիւնք և Երաժշտութիւն։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ 21ՈՐ թիւը Բիւրակն առեւտրական չարաթաթերթին կը պարունակէ հետեւեալ առեւտրական յօդուածները.—

ԲԻՒՐԱԿՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԹԻՒ 21

Արձթին գինը և անոր ելեւէջները կ'ազդեն մեր վաճառականութեան վրայ.— Դապա Եօնճայի դերը՝ ողողումներու դէմ [միայն 7 ղրշ.]։— Անգլիոյ մաքսային օրէնքը [Ապրանքներու սակագինը]։— Պատմութիւն վաճառականութեան [Ինչպէս հարստացաւ Անգղիա]։— Առեւտր. Հաշուակալութիւն.— Դատական Բրոնիկ [Առեւտր. Բ. Դատարանին առջեւ տեսնուած դատեր]։—Վաճառատունի կեանքը։—Դերմաներէն առեւտր. լեզու. [Մուրճակի օրինակներ]։ — Առեւտրական Բրոնիկ [Մանչեսգրի հրապարակը.— Առեւտր. կեանքը գաւառներու մէջ։— Ցորենի, մորթի, ընդեղէնի և հաւկիթի հրապարակները։— Շերամին վիճակը.— Մէրսինի վաճառականները. — Արտասուութիւն։— Պոլսոյ նաւահանգիստը եւն.։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԹԵՄ

Վաղը պիտի քարոզեն.—

Բերայի մէջ ժամը 1.30ին Վեր. Յ. Ֆիլեան։

Կէտիկ-Բաչայի Ամերիկեան Վարժարանին մէջ ժամը 2.30ին Պատ. Բ. Ս. Ձէֆիրեան։

Սկիւտարի մէջ ժամը 3ին Տօքթ. Ճ. Բ. Կրին։

Պայազիդ-Հասուսի մէջ ժամը 3ին Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեան։

Խասգիւղի մէջ ժամը 7ին Պատ. Ս. Ց. Զորիկեան։

⁂ Երիտ. Բրիստ. Ընկերակցութեան աղօթաժողովը տեղի կ'ունենայ վաղը, ժամը 7ին, Գումգապուի Բէսթիկ մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

29 Յունիս 1906

Ֆրանսական 3%	96.25
Օսմանեան Միացեալ	96.55
Երկաթուղի	148.25
Պանք Օթթոման	673.—
Ռէժի	443.—
Թրանսվաալ	50.—

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ՌԷՍՄԸ ԱԼԻՍԻ

Տիւնքի ճումա կիւնի Սէլամլըգ ռէսմը ալիսինտէն օնրա չայան պուլրալան միւսաատէի Սէնիյէի ճէնպալը Բատիշահի իւզէրինէ Ալսթրիա վէ Մաճարիստան սէֆիրը քէպիրի էսալէթլու Պարօն տիւ Գալիչէ հաղրէթլէրի սուրէթը զայրը ռէսմիյէտէ հուզուրը չէվքէթմէվիմիրը հաղրէթը թաճարիտէ չէրրէֆը միսուլէ նաիլ օլմուշար տբր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Պաշտօնական Զեկոյց մը հետեւեալը կը ծանուցանէ.— Վեհ. Սուլթանը նկատի առնելով մասուցուած տեղեկագիր մը թէ Մէքքէ հոսող Ջուրին նորոգութեան կարօտ ճամբաները քննելու համար երկու ճարտարագէտներ զրկուին և, տեղւոյն մէջ կատարուող հանգամանքները շարունակելով հանդերձ, իսկոյն նորոգութեան ձեռնարկուի, բարեհաճեցաւ 2000 ոսկի շնորհել։ Նաեւ հրամայեց Քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմել և Իսլամ ժողովրդեան կողմէ տրուելիք նուէրներով ինչ գումար որ գոյանայ, մինչեւ քսան օր հանգանակութիւնը դադրեցնել։ Մնացած մասն ալ Էվգաֆի հաստատութիւն յանձնելով մասովը ամբողջացնել։ Միանգամայն Գալաց մէջ ընտրուելիք ճարտարագէտները իսկոյն ճամբայ հանելով Հիճազի կուսակալին հսկողութեանը տակ իսկոյն նորոգութեան ձեռնարկել։ Քաղաքապետութեան մէջ կազմուած յանձնաժողովը պիտի հաւաքէ Իսլամ ժողովրդեան կողմէ տրուելիք նուէրները և մաս առ մաս պիտի ղրկէ։ Յառաջիկային եթէ պէտք ըլլայ, Էվգաֆի հաստատութիւնը յաւելեալ մասէն ալ պէտք եղածին չափ գումար մը պիտի վճարուի։ Հիճազի կուսակալին հսկողութեանը տակ յանձնաժողովի մը միջոցաւ պիտի ձեռնարկուի նորոգութեան։ Նուիրատուութեանց մէջ ասոնցմէ կարգերը նկատողութեան պիտի չառնուին, այլ ամէն ոք իր ուզած չափովը պիտի մասնակցի հանգանակութեան։ Կայս. այս հրամանները հաղորդուեցան պէտք եղած տեղերը։

⁂ Թուրք թերթերը այս առթիւ խմբագրականներ կը գրեն, երախտագիտութիւն յայտնելով Վեհ. Սուլթանին այս բարձր շնորհին համար, և կը յորդորեն ժողովուրդը առատաձեռն մասնակցիլ, հետեւելով Վեհապետական բարձր օրինակին։ Այն ջուրը, որուն ճամբաները պիտի նորոգուին, ժամանակաւ արդէն կը հասնէր Մէքքէ, երեք օր տեւող ճամբէ մը։ Այն ատեն բացուած ջրանցին երկայնութիւնն էր, ըստ պատմագիրներու, 143,038 ոտք և 4 բթամատ։ Այս ջուրին Մէքքէ տարուիը իրական բարիք մըն է, որովհետեւ Իսլամաց Սուրբ Քաղաքին մէջ քանի մը հոր միայն կան՝ կարգ մը ազբիւրներու ջուր տուող, որոնք անբաւական են։

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ.—Հանրային կրթութեան կանոնագրին համաձայն նախնական կրթութիւնը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ թէ Պոլսոյ և թէ նահանգներու մէջ։ Որոշուեցաւ դրամական տուգանք առնել այն ծնողներէն որոնք ուսում առնելիք տարիքին հասած իրենց զաւակները չեն ուղեր դպրոց ղրկել։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը գրեց պէտք եղած տեղը՝ հրահանգ մը պատրաստել այս դրամական տուգանքներու գանձման եղանակին համար։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԵՏԻՆՆԵՐԸ.— Դատական նախարարութիւնը շրջաբերականով մը ծանոյց ամէն կողմ թէ, պետական գեղեցիներու վրայ երբ չենք չիեալու համար մէկէ մը արտօնութիւն խնդրուի, պէտք չէ տալ, մինչեւ որ մանրամասնին քննութեամբ ապահովութիւն ձեռք չբերուի թէ այդ գեղին վրայ ժամանակաւ մզկիթ մը կամ գերեզմանատուն մը չկար։

ՅՈԳՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Եէտի-գուլէի Յունաց հիւանդանոցին մէջ թոքախտաւորներու համար վեց նոր տաղաւարներ պիտի շինուին։ Այս շինութիւնները արտօնող կայս. Ֆէրմանը շնորհուեցաւ։

⁂ Խան ժողովը Ֆէնէրի վարժարանին և Հալքիի Աստուածաբանական վարժարանին ուսուցիչներէն յանձնախումբ մը կազմեց, քննութեամբ Համիտիյէ մրցանակը տալու համար այդ դպրոցներուն այն ուսանողներուն, որոնք Օսմաներէնի մէջ առաջին պիտի հանդիսանան։ Այս մրցանակը հաստատուած է Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 25 ամեակին առթիւ։ Կը բաղկանայ 50 ոսկիէ, որ տակոսն է 1000 ոսկիի դրամագլուխի մը և ամէն տարի կայս. Դահակալութեան տարեդարձին օրը կը տրուի Թուրքերէնի յաջողագոյն ուսանողին։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Դալաթիայ մէջ Ամիրեքն Օրիանթալ վաճառատան Տնօրէն Մ. Վասիլաքի Սիկութա երեսուն տարուան մենաշնորհ խնդրեց Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն և Սէլանիկի Պէյրութի, Պրուսայի ու Էսքիշէհիր նահանգաց փողոցներէն քարշ, ոսկոր, հին կօշիկ, եղջիւր ևն. հաւաքելով Եւրոպա ղրկելու համար։ Խնդրարկուն կ'առաջարկէ որ այդ առարկաներուն վերարերեալ մաքսէն զատ, ամէն տարի 1000 ոսկի հատուցանէ պինուորական սպառազինութեանց վերատեսչութեան։ Այդ մասին Սէլանիկի կուսակալութենէն ալ տեղեկութիւն ուղուած ըլլալով, տեղւոյն մաքսային Տնօրէնութիւնը և Թաղ. Խորհուրդը գրած են թէ ելմտական 1320 տարուն Սէլանիկէն 210,532 ղրուշի քարշ և 1,780,000 ղրուշի սակոր արտասուած են։ Եթէ քարշերու, ոսկորներու ևն. հաւաքումը վարձակալի մը յանձնուի թաղակաութիւնը տարեկան 400 ոսկիի չափ հասոյթ մը պիտի ունենայ։

ՋԵՂՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.— Սոգբլաի գայմակամ Նէֆիպ պէյի մասին բողոքներ եղած ըլլալով որ ապօրէն ընթացքի մէջ կը գտնուի, ձեռնհաս պաշտօնաբանը գրեց Էսքիշէհիր կուսակալութեան խնդիրը քննել ու տեղեկագրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՊՆԹԱՑԸ.— Քուրիէ տր Սօֆիա կը ծանուցանէ թէ Արեւելեան ճեպընթացին ընկերութիւնը մտադիր է նոր երթեւեկ մը հաստատել Սէմսունի մեծ փոսազրին ճամբով։ Կառախումբերը պիտի հանդիպին Բարիզ, Միլան, Վերոնա, Վենեսիկ, Թրիէսթէ, Ֆիումէ, Պէլգրատ, ուսկից պիտի կցուին Բարիզ-Վիեննա-Բէլգրատ, Պէլգրատ-Սոֆիա և Գոլիս գիծին կառախումբերուն։

ՓՈԹՈՐԻԿԻ ՄԸ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐԸ.—Օձի, ջրուցի եւ խոզուկի անձրեւ։— Յօյրանէ (Սէլանիկ) կը գրեն թէ մրրիկ մը ծագեցաւ վերջերս հոն, որուն յաջորդեց օձերու, ջրուցներու և խոզուկներու ճշմարիտ արշաւ մը։ Քաղաքի բնակիչներէն ոչ մին նոյնիսկ ինուսուսնամեայները, այս կարգի բան մը չեն յիշեր։ Մրրիկը անլուր խստութեամբ անակնկալ կերպով ծագեցաւ և երկիւղալի համեմատութիւններ առնելով տարածուեցաւ մինչեւ չրջակայ լեռները։ Մէկ ակնթարթի մէջ Յօյրանի մեծ լիճը տակնուվրայ եղաւ և անաբեկիչ ալիքներ 10 մէթր բարձրութեան կը հասնէին և կը փչրուէին եղերքին վրայ։ Բայց ինչ որ տարօրինակ էր, սա էր թէ ձուկերու տեղ զանազան մեծութեամբ օձեր, ալիքներէն ցամաք նետուած կը մնային մինչեւ չէնքերու բակերը։ Անոնցմէ շատեր կը մագլցէին վանդակորմներէ և ծառերէ վեր։ Ոմանք կը փորձէին սանդուխներէն վեր ելլել, և ուրիշներ որոնք ապաստան կը փնտռէին հոս հոն, մեռուցուցան։ Լիճին փոթորիկը քսան վայրկեան տեւեց։ Տեղատարափ անձրեւ մը և փայլատակումներ ու կայծակնահարումներ կ'սպառնային ամէն ինչ քանդել լիճին շրջակայքը։ Անձրեւէն ետք սատկած օձեր հոս հոն տեսուած էին։ Այս կենդանիներէն գտնուեցան նաեւ չէնքերու և ստորնայարկերու մէջ։ Ամէնէն աւելի սա զարմանալի էր որ բացի օձերէ, բաղաթիւ ջրուցներ և խոզուկներ ցամաք նետուեցան։ Յօյրանի լիճին այս փոթորկումը արտակարգ երեւոյթ մըն է որ տեղի չունենար մօտակայ լիճերու մէջ։ Թէեւ իր տարածութիւնը շատ մեծ չէ, բայց յանախ փոթորիկ կը ծագի այսպէս, ինչպէս ուզեւոր մը դիտած է Տիբերեան լիճին մէջ։ Այս բորբոքումը կ'ենթադրուի արդիւնքն ըլլալ շրջակայ լեռներէն փչած հովին։ Գալով օձերու գոյութեան, քիչ շատ ամէն տեղ ալ կան, ինչպէս Սէրբէի հովիտին և Թաշնոսի լիճերուն մէջ։ Այս լիճին օձերը իրենց ապաստան ըրած են աչտարակ մը որ ծանօթ է Եըլան Քուլեսի անունով, կառուցուած լիճին ձախ եղերքը։ Ցիլիը լիճն ալ (հին Բրասիաս լիճը) բազմաթիւ օձեր կը պարունակէ, որ ամէն առտու, արեւին ծագելէն անմիջապէս ետք, գեղեցիկ կ'ելլեն։ Յօյրանի և չրջակայքէն գիւղացիք շատ մը զրոյցներ կը պատմեն այս օձերուն մասին։

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ.— Պոյապատի Էվարիա գիւղին մէջ գտնուող Գրիգորոյեան Կարապետ և Գարակէօզեանը Արթին ըմբշամարտութիւն կը կատարէին երբ Արթին տակը կը մնայ, սակայն Կարապետի անտանելի ճնշումին չդիմանալով, դաշոյնը կը քաշէ և կը մխէ Կարապետի ձախ կողը ու կը սպաննէ։ Ոճրագործը ձերբակալուելով դատական պաշտօնեաներուն կը յանձնուի։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ ժամը 7ին Բերա, Թարլա Պաշի Պայրամ Փողոց, արարթրմանի մը մէջ գողեր մտան, և վերնայարկի կարգ մը սենեակներէն զանազան առարկաներ չորթեցին և բժիշկի մը մնուակը կոտրելով առարկաները գրպանեցին։ Գողերը իրենց շահառակութիւնը մինչեւ վարի յարկը չարունակեցին, ուր պահապանին հանդիպելով փախան։

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՑՐԻՆԻ Վարչութիւնը նուազուրդի դրած է տոմսակի համար կտրուած 15 միլիոն խաւաքարդներու հարթայթումը։ Պայմաններուն համար դիմել Դալաթիա, Վարչութեան գրասենեակը, ամէն օր, բացի Ուրբաթէ և Կիրակիէ, կէս օրէն սկսեալ մինչեւ չորս ժամ եւ ետք։ 10—5

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, Յունիս 29

Յլս.—Օգս.5.77 բէնս Հկտ.—Նոյ.5.55ք. Օգս.—Սեպ.5.68 » Յնվ.—Փար.5.78 »

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 28 Յունիս.— Բնակերպարբէկէն առնուած լուրերու նայելով Զարը նախարարապետի պաշտօնը պիտի յանձնէ Մ. Երմոլովի։

ԲԵՂԵՐՍԿՈՒՐԿ.— Պելկրատի ռուս նախկին դեսպան Մ. Կուլպաթով օգնական անուանուեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան։

ՊԵՐԼԻՆ.— Լոմբալ Անձայկիր կը գրէ թէ Զարը Յունիսի վերջերը ներկայ պիտի ըլլայ Բիլի մէջ կատարուելիք նաւային ռազմախաղերուն, որոնք 5 օր պիտի տեւեն։ Յետոյ պիտի մեկնի Ֆարիզդաս։

ԼՈՆՏՈՆ.— Եւմուսդայի վիճաբանութեան պատուն Անգլիոյ դաշինքը պիտի յայտարարէ թէ բանակին կանոնաւոր պնդուններուն թիւը պիտի զուչէ՝ քան վաղուի չափ։

ՈՒԱՇԻՆԿԻԼԸ.— Խորհրդարանը ընդունեց երկաթուղիներու սակացոյցերու և անկարգաց ուտելիքի մասին պատրաստուած օրինագիծերը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Մաճառ պատուիրակութիւնն ընդունեց նաւային եւմսացոյցը։

ԲԵՆԻԱ.— Պաշտօնաթերթը այսօր հրատարակեց նախարարական հրամանագիր մը, որով գործադրութեան կը դրուին անջատ մաքսային սակացոյցերը Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Պելժիոյ, Ռուսիոյ, Զուիցերիոյ հետ կնքուած դաշնագիրներն և Սերպիոյ, Բարատարի և Պուլկարիոյ հետ կնքուած առեւտրական առժամեայ կարգադրութիւնները։

ՅՈՒՐԻԽ.— Սէմբլոնի փոսազրին երկրորդ մասին մէջ ժայռեր փլան։ Հաւանական է որ երթեւեկութիւնները դադրին։

ՊՕՄ ՏԸ ՖԻԿ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱԲԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈՒԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	104.19½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	104.15
Երէկուան էն բարձր գինը	»	104.19½
» էն վար գինը	»	104.14½

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	146.25
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	146.—
Երէկուան էն բարձր գինը	»	146.37½
» էն վար գինը	»	146.—

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	36.50
Միսիրլի Պանքա		6.37
Սէլանիկի «	ֆր.	173.—
Քոմէրսիալ	Ա. Ո.	10.—
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	176.—
» Օրտինէռ	»	164.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.35
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8.85
» պարտաթուղթ	ֆր.	490.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	307.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	19.50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	459.—
Քրէյսի Ֆոնսիէ Էմիքա.	1886	321.50
» » »	1903	267.—
Թրանսվալ		50.50

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յունական փոխառութիւն	ֆր.	275.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	441.—
» « » Նոր	Օ.Ո.	4.08
Լաւրիոմ	ֆր.	64.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն	ղ. փ.
Ֆրանսական ոսկի	87.08
Անգլիական ոսկի	109.27
Բօլ	90.20
Մէճիտիյէ արծաթ	107.20
Բուպլի թղթադրամ	8.67
Ռիալիից	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	109.22½
Բարիզի » »	ֆր.	22.96¼
Վիէննայի » »	քուրոն	21.96
Եր լինի » »	մարք	18.71

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

28 Յունիս 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		96.57
Օսմ. միաց. գոնս. 4% բաց.		96.60
» » » գոց.		96 62
Բումէլիի երկաթուղի	ֆր.	148.25
Ռէժիի պարտաթուղթ	»	445.—
Օսմանեան մաքս	»	498.—
Օսմանեան Պանքա	»	675.—
Քրէյսի Լիոնէ	»	1147.—
Բարիզի Պանքա	»	1563.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	99.95
Իտալական »	5%	105.10
Ռուսական » 4% 1901		77.60
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	96.70
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր

ԴԵԳԵՐՈՒՄՆԵՐ

ԿԻՐԱԿԻՒ ՄՆԱՑՈՐԴ

Տարօրինակ աղմուկ մը կ'արթնանամ, ու անարին վրայ շրջան մը տալով գլուխս՝ ազատ կը ձգեմ ականջներս։

Զլխիկ երաժշտութիւն մըն է որ եւուռի փողոցներէն կը ձայնարձակուի և որոն ալեակները թոյլ մակընթացութեամբ մը կ'առաջանան, կ'առաջանան դէպ ի բաց պատուհանս։

Կը լքեմ մահճակալս, լուսամուտին առաջքը գալու համար։ Ասանկ ագռաւ, սասկի վեհ առուռ չէ կրնար ըլլալ։ Լուսը նո՛ր ճեղքուելու վրայ է, և հանդիպակաց տուներուն կտուկէն հոբիզոնը ներմկկի է սկսեր։ Մարդ մը կ'անցնի, գլխովի պէս երերուն, կուռքի պէս անխօս, մինչ ուսամբարձ ձով մը մնքնարար կը մնուի փողոցի սա լայտերներու կղակէն ներս, խպրլիկ ճարճատիւնով մը։ Օդային կալերը կը մարին։ լմնաց։ աւօտին լո՛ւսն է որ կ'ողողէ հիմայ անշրջական ամբողջ, իր ոգոտ խաղաղութեամբը։

Բայց երաժշտութիւնը կը շարունակուի անդիներէն, ցաւագար ձայներ կուգան պատռել այն փափուկ, անրման լռութիւնը՝ որ խանձարուքն էր եղած ծագող արշալոյսին։ Օրը իր ծնունդին մէջ կը լղրծի, կ'անհամայայպէս։ Եւ օրը Երկուշաբթի է, բանի գործի օր։

Նայիս, փողոցին անկիւնէն խումբ մը մարդիկ կը փրթին։ Մէյմէկ նուագկայ ձեռուընին։ Մէկումը երգիտակ մըն է, միւսինը ջութակ։ սա՝ պզտիկ սեւուլիկ սրինգ մը փակցուցեր է շուրթերուն, նա՝ դափի մը չրջանակը օդն ի վեր կը կարկաւէ, ու բոլորը մէկ եւ զանակ մը կը թնդացունեն՝ որ հասարակ, հինօրէնք, անճոռնի պարերգ մըն է։

Ու գլուխս բան է երթը այս եւ զական նուագախումբին։ Երկու քայլ կ'առնեն, կը կենան, որը գլուխը եռի դարձուցած, որ մէկը երկնապիշ, երդողներէնմին բերանը հիւսիսին տուած, միւսը՝ հարաւին, իրենց խեղճ յոգնած կոկորդներուն և երաժշտական այդ վայուն գործիներուն առթելով բիրտ տառապանք մը՝ ձայները աւելի՛ ուժգին, շեչտերը աւելի՛ բարձր ու վերջերը աւելի՛ խորունկ ընելու կատաղի մոլեգնութեամբ մը։

Տասը վայրկեան, ու թեթեւ աւելի կը տեւէ, անուր հոն են նորէն, սա թատուղիին բերանը, իրենց կմկմ քալուածքով, աջ ու ձախ երթեւեկող իրենց յօրանջող սրունքներով, ատենը մէյ մը եռեւ դանալու և քմածին արձանացումներ տալու համար իրենց ծռմկող իրաններուն, մինչեւ որ իրենց կուգայ միանալ մարդկային այն փունջը որ ամբողջ գիտնվերէ ձեւացած է։

Պահե՛ր պատկերի վրայ։ Ձերմակ թաչինակներ ունին ասոնք ճիտերնին, իրենց ծոծրակէն եռանկիւնի զեռեղուած, ուս ասուիլ կարմ չաքիներ՝ որոնք կը յանգին բաց գոյն տափատներու վրայ, լայն լայն խողովակներով, տոտերէն կէս մը հանդրիճուած։ Բոլորին ալ կիսակօշիկներուն եռեւները մէջ են կոթորուած, ցոյց տալով գծաւոր խուտուտիկ գուլպաներ, որոնց վերեւ տափատի տոտերը թոյլ թոյլ կը ծփան չորունակ։ Մուրի բալի գոյն ֆէսերնին ծուռ, տռզեւօք են դրեր, ծոպերը քովընի, մաղերնին գռուզ, առատ՝ վեր վեր սանրուած, յորդելով մինչեւ ականջնին, ուր մէյ մէկ վարդ խոնջած ունի անձնիւրը կամ մէյմէկ սիկաս։ Կը քալեն, կանգ կ'առնեն, կը խօսուբտին մեկ ընան, իրար մարիկ չընելու կամ իրար չհասկնալու անորոշ վիճակի մը մէջ, երբ յանկարծ մէջերնուն մէկը հրահանգ կուտայ նուագածուներուն եղանակը փոխելու։

—Ագիխե։

Ինքնաբերաբերաժշտութիւնը կը թուի չունչ առնել, ծայր տալու համար հիմայ ընդհատ, քաշկռտուած եղանակի մը, որ ատեն գիտնվերէն մին իր մեներգը կ'սկսի, ափը ծնօտին.

Վ.էչօ թաս քամնաս բաասինաս
ջէթին քառտամա մավի,
Ի բիտ մա դին էմմանիսէ սթանեսթեթես
նաթանալ։

Հուժկու, առնական ձայն մըն է ասորը՝ որ հրամայուած բարձրութիւններուն կը թռչտի, կը խոյանայ, յետոյ մէկէն ի մէկ վարերը կ'իջնէ ու կը տարտրերի նուագուն, կերկերուն, մնեներդին անձնիւր բառին սիրահայ իմասաը չեչտելով, ճչդելով, մինչ երգիտակը առանձին՝ կ'ընկերակցի այս կողողագին երգուածքին, թեկցող հառաչներ արձակելով կողերուն մէն մի ծակտիքէն։ Մենորդը կ'աւարտի, ամէն չրթունքէ դուրս արտթկացող «եռաս»ներ վերջակէսը կը դնեն անոր. ու նուագախումբը կ'սկսի նորէն իր տենդոտ երաժշտութեան։ Սրինգը կը սլուրլայ, ջութակը կը ճռնչէ ճպռտին տակ, երգիտակը ոնգեղջիւրի պէս կը փչայ՝ փրթրին լայտուածքով, և զուարթ, ասնաուկ գաւը քահքահներ կը տեղայ ամէնուն վրայ՝ եղերքի մեսաղեայ գիներուն հունչքին հետ։

Թաղն ամբողջ արթնցած է։ Պատուհաններ վեր վեր կը հրուին և զարթնուած դէմքեր կը շարուին լուսամուտներուն առաջ, դիտելու գիտնվերու այս տողանցը՝ որ փողոցն ի վար կ'երթնայ նոյն ծանրաւորի գբնացքով, վարը, միւս քառուղիին բերանը երթալու յանգելու համար կապելայն։ Կապելան ցոծուկ չէնք մըն է, քանի մը աքսայի ծառ առջին, ու գիտեսանը զինչակին քրզանցքը մէջքին հանգրիճելով՝ իսկոյն աթոռներ կը չարէ ճամուն վրայ։ Լուլիկները կը բազմին, նուագածուները ծառերուն կռթնած, կը չալեն, կը չալեն անդադար, ափսէով օդին կը մատուցուի բոլորին զատ զատ, և ահա նորէն ոտքի են եղած անոնք, այս անգամ պարելու, իրենց չուտիկ սրունքներուն ճարաբութիւնը ցոյց տալու սպայատակի քարերուն, նաեւ չուներուն՝ որ անդիւք պառկուկ՝ դունչերնին վեր են առած, կէս-անասնական այս խնջոյքը սեսնալու հեսաքրքրութեամբ մը, նաեւ աղջիկներուն, թաղին սիրուն չեմոյթ աղջիկներուն՝ որ վերէն ի վար պատշգամներու մէջ լճացած են, այս երջանիկ «բալիքառիա»ներուն դիւցազնական արարքին հանդիսատես։

Կիսաբոլոր մը կը չինուի գինարբուքէն քորջ դարձած իրենց մարմիններով, թե թեւի ագուցիկ կը դառնան հիմայ անոնք, փողոցին ճիչդ մէջտեղը, հոգերուն, մոխիրներուն վրայ թապլ ի թապալ, իբր թէ անցուդարձի այդ ճամբան կայթատեսի սրան մը ըլլար չքեղ։ Գինիները կը պարեն նուագներուն խել խալ պոռուքներուն առաջնորդութեամբ, գինիները իրենց չբրջապարը կը խաղան քով քովի, տախտակորմի ճողերու պէս չարուած։ Ներբաններ մոլեգին թափերով մայթին քարերուն հետ կը ծեծկուին, ադեղնաձեւ կը բացուին կը գոցուին սրունքներ՝ առաջ ու ետ, ետ ու առաջ, ջորիի աքսայի հարուածներու հանգոյն, ուրիշ գլուխ կեցողը՝ ճիտին թաչինակը մատներուն պլլած՝ դրօշ կը թափէ օդին մէջ, գլխու լուրջ հակումներով։ Պարողներէն կան որ իրարու ոտք կը դիտեն, իրարու խաղացուածք, ճարպիկ շուրթափումներով մէկզմէկ գլեու գերազոյն ճիգին մէջ։ Կան որ վեր բռնած են գանկերնին, կէս-մեռեալ դիրքերով, ուր գլուրին է նչմարել փայլատակող յայրատ ակնարկներ՝ պատչգամի բնակչուհիներու սեւեռուն, որոնց համար, որոնց հասկէին է որ կը դառնան արդէն իրենց պարը դիւցային։

Երջանի՛կ։ ալ ա՛յլեպի կ'ըլլայ։

Ամէն դէմքի վրայ անօրինակ ճառագայթում մը կայ, որոնց կուգայ փայլ մը աւելցուցել քրտնքներու ցնաբակումը։ Ափսէն կը մատուցուի դարձեալ։ Խումբը տատանուտ, երերուն՝ պզտիկ դադար մը կուտայ և մատնոց գաւաթներ չուրթերու եղրը կը դառնան գլխիվայր։ Բուռնցքի առանդերը իրենց պերեւեչներուն կը հրանցուի, ու քակուած չղեան կը զոռուի, կը ձուլուի վերտոն, «հօռա»ին փոթորիկը շարունակելու համար։ Կը խնդան, չեն գիտեր ինչո՞ւ կը խնդան։ կը պոռան, չեն գիտեր ինչո՞ւ կը պոռան, բայց կը խմեն, վասն զի գիտեն թէ ինչո՞ւ կը խմեն։ Ցնտուրը հո՞ դ է անա։ Կը խմեն քիչ մը աւելի, միւա մատ մը, հատ մը աւելի, երջանիկ հեղուկին լիուլի անձնատուր ըլլալու մա՛ղ մոռատիպարով։ Արբչութիւնը կը ցոլցայ իրենց տմոյն նայուածքին խորը, արբչութիւն, որ մատացումն է ասեն, որ ուրացումն է իմացականութեան, բայց որ հեշտանքն ի՛նքն է, խուժանին ըմբռնած անպատում հեշտանքը։ Ուղեղները կը տաքնան, քրտինքներ կը պատչին, գժտիային այս դրսանքը իր գեներեն հասած՝ կը թռուի ճանճրոյթ մաղել ենթականերուն տիրան ի վար։

Ցոդոած են ալ։ կը նստին, նուագները վարը, աքսանմերուն ոտներն կը գետեղուին՝ ջնար սպասումներով ու սիկառներ վար կ'առնուին իրենց ականջային թաւէն, թաց, չոզիքոտ բերաններու անկիւնին մամիսալու համար, կը սկսին պեսս ոլորել հիմայ, այսինքն մասներու չարչարանքին ենթարկել այն քանի մը թել հարատեւթիւնը որ ընչացքին տեղուանքը աղուամաղեր է։ Աբուի չտեսութիւնն է ասիկա և իգաբաղձ չոչորդանքը սա աղոց՝ որ մուգեր իրենց օրն ու ժամանակը, երկուշաբթին իր վեհ առաւօտկն կիրակիի, ոսն օրուան մը վերածելու համար։

Կոչկակար, կոչկակարի բանուոր են ամէնքն ալ, օն ուրեմն, Զակառօ տրհեՅթեռա։։։ Իրենց անունին ձօնուած յուսական յատկաբանութիւնը մարմնացնելու խալ մարմանը եվ եվ կուգայ կուրծքերնուն տակ։ Զեռքերնին ներս կը խօթեն իրենց բաճկոնէն, քսակներու պարունակութիւնը ճշդելու համար։ Օ՜ո՜։։։ գեռ կրնան ցորեկ իսկ ընել։ Նշանը կը տրուի, նուագները գետնէն կը վերնան, երգիտակը ընքաուող սիրտի իր աղեկասուր աղաղակները կը ծամծմէ դարձեալ, սեւուլիկ սրինգը հասակէն վեր ձայներ կը հանէ, ջութակը բոյներէն ալ թուլցած՝ անդադար խաղերու համախոնուսմ մը կը փսխէ իր քառապի փոչտա փորիկէն, ու դափը սա հնդու քարանցաւի խուլ արձագանգներ կը մղուայ իր դեղնաշղոյ կաշիին պորտէն՝ ուր նուագածուին թիտա ցուցամատը կ'երթամ-դարձէ ալ ու ձախ՝ պիրկ պիրկ մարձումներով։

Դրամիները—մէկին երկուք—կը ցընծան, կապելան կ'ամայանայ առաւօտի իր բացասիկ յաճախորդներէն, ու գիտնվի այս վտհակը սանկ կ'ոլորուի խաղդն, դէպ ի նեւեւ մեր փողոցը, իր ուրախութեան դիրքը մէկ գունէն միւսը թափթփելու համար։ Նուագախումբը, ոչխարի պէս հրուս, առաջքն ինկած է նորէն՝ նոյն դանդաղկոտ ընթացքով, նոյն զեհենային կանչուրտուտքով, գիտնզէն այս ողամարդոցմէն քանի մը քառթ աւելի փրցունելու, գանոնք «նէչէ»ի բերելու չգմոդ չարժուձեւով։

Արեւը երեր է, և դէմքն տուներուն քիւրեղն իր լանսկիի հեզեղը վիժեր է հուսա, թաղնիին լայնչի սեղուներուն վրայ՝ որոնց սակ խայտիներ թաւ կը փռնին անդուլ ճճանանքներով։ Կաթ, բանչարկէն, պտուղ ծախողներու կոչերը երթալով կը չատնան՝ գիտնվիներու ցնծերգը խափանելով։ Ամէն ոք իր չահակատուին է հիմա, ամէն ոք իր գործին, Սուրբ Երկուշաբթին ուչխատութեամբ նուիրագործելու համար։

Եւ վերջին ակնարկ մը գրկելով ծառերուն եռեւ՝ չուքերուն և լոյսերուն մէջ կրսուող այդ սիկրոր մարդոց՝ սարսուռ մը կը հանակէ դիս, ուինծի անանկ կուգայ որ յուզարկաւորութեան թափոր մըն է հոնկէ անցնողը, գժտիքի յուզարկաւորութիւն մը՝ որուն կարգաւորները այդ վարձկան նուագածուներն են, մեռեալն ալ՝ իրենք, մարդկային այդ ողորմելի խրեակները, մինչեւ ցորեկ երթալ հանգչելու համար Բագոսի սև Տաճարին մէջ՝ որ Հողվրտիքն է, ճշմարիտ դերեզմանոցը՝ ասանկ լղրծուկ կեանքերու։

ԹԷՔՈՂԻԿ

ԳԻՒՂԻ ՊԱՏԿԵՐ

ՄԻԵԳԻՒՆ ԲՈՑԸ

Արեւուն վերջին ճառագայթները կը մարմրին արեւմուտքի քղանցքին եռեւը և ստուերի սիւեակներ կը շղթայաորին սարաւանդին լերկ կանչին վրայ։ Այս այն պահն է որ անհունութեան անծայրածեր խաւերուն մէջ թաղուող ցերեկին և մօտեցող գիշերուան սահմաններուն վրայ բնութեան բոլոր տարրերը լռիկ մինչկ կը մնեներգեն առաջինին օրհասականը ողբալով և երկրորդին գալուստը քնարերգելով։ Ամէն կողմ կրանցում մը կայ գեղին մէջ, բլրակին ծայրէն, պարտէզին խորէն, անտառին եղերքէն, արահետին օձապտոյտ երկայնքէն ուրախութեան վլվլուկներ, սիրատենչիկ գուչեր կը թափառին ծառէ ծառ, սարէ սար հուսկ յետին արձագանգը տանելով լեռնաբերձ բլրակին լուրթ կողմերուն վրայ։ Արեւելքը կամաց կամաց կ'ընդարձակուի հեռուէն եկող չղջիկայնա ճառագայթներու ցնցուղներուն տակ։ Շուքի ծուէները զիրար կը գրկին, կը փայփայեն ու կը վանեն սիգի սոյնն գգուանքներէն տարուբերբ։ Երկնքին անծայր կապոյտը կամաց կամաց կը կէսկիտուի լուսաւոր մարմիններու ծորումէն, որոց արծաթիկ ցոլքերը կապոյտին անհուն տարածականութեան մէջ կը հալին վառ երանգներ գծելով երինակամարին վեհա ալքերուն մէջ։ Ծաղկասիւեռ անդաստանին քնքուշ երեսին վրայ դալարը կը սարսռայ սիւգին տարուբեր ընթացքին խաղալիկ դարձած։ Առուակը իր ճակատագրային վազանցուկ կարկաչովը ողջոյններ կը ցանցնէ չորս դին, թարեալ իր մէջ վճիռ երանգը նորավառ դշնոյին փաղփուն չթերուն։ Թթենիները հիմակ իրենց վաղանցուկ պաճուճանքը կ'ողան, որոց կմախք ստուերները երկնածորան լոյսերու տեղատարափին տակ կանաչին պատրանքը կուտան, մինչ մերկ ոստերը լալագին թափերով դիրար կ'ասդնտեն և հպումի մելամաղձիկ հրծիւններ կ'արձակեն։

Դարաւանդին կանանչուկ կողմերուն վրայ, հեռուէն կը նչմարուին բոցերու երկար սիւեակ և ծուխերու ստուերածութեան չղարշներուն տակ կը բացխիին լալագին, այս ծուխերը դալարելով, դալարելով կ'երթան հալիլ կապոյտին անծայր մակերեսին վրայ, խնկարկութեան վերջին երանգներն են ասոնք զոր գիւղային երկու ամիսներ չարունակ՝ առտու իրիկուն, գիւղը ցոլրեկ կ'երաղէր, կ'աղօթէր ու կը մաղթէր։ Կուսական անմեղունակ երաղներուն իրականութեան վերջին խնկումներն են ասոնք որ բաց օդին մէջ կը գալարին ու կը գալարին անցնելով սիւգէն՝ ընդելուզելով երկնածորան չիթերէն, օդին մեղմիկ ալքերէն և կ'երթան կապոյտին հետ խառնուելու ու երկնային մարմիններուն լուսացնող երանգներուն չուրջ ցանցնելու գեղուհիին հրճուանքի պիրատարիվի թափերը, այդ ծուխերը գիւղային քրմանքներուն ամպաւորումներն են, ծերունի մաղթանքներու ու մրմունջներու վերջին վանկերը։

Ու չինական աղջիկը իր հոգնի կուրծքը լայն բացած, ոտքերը բոպիկ, մազերը ցիրուցան հովին դէմ, այտերը կաս կարմիր կարած, գոռոզ կայք մը ունի այդ բոցերուն դէմ, անոր դէմքին վրայ ուրախութեան ճառագայթաձակ չիթեր կը նկարուին, լուսնի ճերմակին ու բոցերու կարմիրին մէջ անդրաշխարհի գեղեցկութեան փայլը տալով անոր անմեղուկ երեւոյթին։ Բոպիկ ու թմբուլիկ ոտքերը կը կէտկիտուին վերէն ծորող ցոլքերուն ու մօտակայ բոցերուն պայծրուն բեկերեկումներէն։ Բոցը չի դադրիր ընաւ իր չարունակական ճառագայթումէն, և ծուխը կը գալարի անընդհատ աղջնակին ներքին հոգեկան ամենալի զգացումներուն հեղեղները ասանելու հնչեցնելու համար սիրոյ հրեշտակին պատուանդանին առջեւ։ Աղջիկը չարունակ նոր բոցեր կը ասեղէ, առաջինին վրայ նորը կ'ասելցնէ, պահիկ մը ծուխը կը խտանայ և բոցը կը ստուերածի, սակայն վերջապէս կը պոռթկայ և ծուխի ու բոցի պայքարուան գիրկընդխառնումը կը չարունակուի։

Այդ աղջիկը, որ գիշերուան այս ժամուս բոցերու հետ կը մաքառի և թանձր ծուխերու հետ կը պայքարի, անմեղութեան ցոլացիկ հայելին է։ Զուտի ճշմիտ զգացումներու զառամեցնող թափեր, հեռի է սիրաւէտ երազներու մրկող ու մրկող պայքարներէն։ անիկա կը նայի ակնապիշ մեռեալ ճառաատուն բոցերուն, որոնք իր անուշիկ երազներու իրականութեան ապեղանիները կրեցին պահիկ մը և հիմակ մարդին կանանչուկ ու գեղաթարմիկ կուրծքին վրայ չուրջանակաւոր սեւ նոսայ մը կը գծեն։ Աղջիկը կը նայի ակնապիշ այդ բոցերուն, որոնց մէն մի մոխրումը՝ նոր թիս մը կուտան իր անցեալ երազկոտ խնծիններուն։ սիրոյ հրեշտակը կը խօսի իրեն այդ բոցերուն մէջէն, կարմիրին բոսորագեղ նեկարը կաթեցնելով անոր գեղափառ այտերուն վրայ, կարմիրը անմեղութեան, կարմիրը կուսութեան և կարմիրը չինական բարոյատնչիկ ամկնատութեան։ և այդ բոցերը անոր բուրվառներ և գալարող թանձր ծուխին կաթնաթոյր ծուէնները անոր միսիտ խորհուրդներուն խնկաւէտումները չեն մեռնիլ, որոնք կ'երթան անհունութեան անծայրածեր խաւերուն մէջ գեղջուկ չէնչող զգացումները պատկերացնելու՝ մթնոլորտին մէջ սաւառնող ոգիներուն դէմ գիտաց։ Լռին խենդ մը, յոյզ մը կը ցնցուցէ կ'արփաւեռէ անոր ներքին հոգեկան տենչերը և արտաքին հաճոյքներու պոռոտները կը խեղդէ գալարող ծուխերուն մէջ։ Կուրծքը կը գոգաւոր խորհորհուրդ տենչանքներու տարափին տակ։ անիկա իր ներքին զգացումներուն բնամոյն ճառագայթաւորումին մէջ նուիրական իսէալ մը կը պարագրէ, որ իրականը աւեղող բոցուս սա տեսարանին մէջ աւելի կ'ակայծի։

Աշխատաւոր թթուրին հուսկ յետին օրորոցն է որ կը բոցավառի մութին մէջ։ չինական աղջկան երազայնոտ ասեղուածը կը լուծուի ապագայ քնքուշ կեանքի մը նախագունակը բասուերագծելով։ Թթուրին կեանքը աղջկան երջանկութիւնը եղած էր և մաղ՝ երազներու իրականացումը։ Խողակը իր մանրաչիւս թելերուն մէջ պիտի պարփակէր սիրոյ սրտերու երանգները։ ատիկա ալ իրականացաւ։ աշխատութիւնները վերջացան և վերջին բոցը իր ճարճատիւն թափերով գիշերային լռութիւնը խորտակելով աղջկան լուռ խնկումներուն արձագանգ կուտայ։

Խողակին փոխարէնը աղջկան անցեալ երազներուն սպեղանին պիտի ըլլար, ղդացումները խաչաձեւելով սիրոյն սիրածին հետ և անվնաս նարօտին սրբասիւեռ փառը ղդրդեցնելով իր ճակատին վրայ։

ՊԵՏԻԿ

ՀԱՅ - ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԻԹԱՆԻՈՅ ՄԵՌՈՒԹԻՒՆԸ

Բիւթանիոյ Եկեղեցական Միութեան տարեկան ժողովը գումարուեցաւ Պայպըլ-Հաուսի մատուռին մէջ Յունիս 1/14ին և վերջացաւ 10/23ին։ Նիստերը տեղի ունեցան կէս օրէ առաջ ժամը 2-5 և կէս օրէ վերջ՝ 7-9½։ Ժողովը 13 կանոնաւոր նիստ ունեցաւ։

Իբր օրինաւոր և քուէատու անդամ ներկայ էին։—

Կ. Պոլսոյ եկեղեցիէն՝ հովիւ Վեր. Ս. Պ. Շմաւոնեան, նուիրակ Տօքթ. Հ. Պ. Մատթէոսեան, Ն. Է. Կ. Գոնտակեան, Լանկայի եկեղեցիէն՝ նուիրակ Մ. Է. Պ. Յովհաննէսեան, Տ. Է. Ս. Մարտիկեան, Ատապազարի եկեղեցիէն՝ հովիւ Վեր. Յ. Ա. Ճէճիզեան, նուիրակ Դ. Է. Զէթէէեան, Յ. Է. Տայլէրեան, Նիկոմիդիոյ եկեղեցիէն՝ հովիւ Վեր. Փ. Խաչէնտէրեան, Պարտիզակի եկեղեցիէն՝ քարոզիչ Պատ. Ս. Պ. Մանուկեան, նուիրակ Յ. Է. Բիւրքճեան, Պրուսայի եկեղեցիէն՝ նուիրակ Ս. Է. Զարիֆեան, Հ. Է. Եաղլըգճեան, Ռոտոսթոյի եկեղեցիէն՝ քարոզիչ Պատ. Ա. Մոմճիանտիս, և Բրօֆ. Յ. Հ. Ճէճիզեան։

Բուէատու անդամ ընտրուեցան նաեւ Բիւրակնի ծերունազարդ արօտնատէր Վեր. Հ. Ս. Խ. Իսթիւճեան, Վեր. Ղ. Կարապետեան, Խասգիւղի քարոզիչ Պատ. Ս. Յ. Զորիկեան և Պատ. Գ. Ղ. Գունտարճեան։

Իսկ պատուոյ անդամ որոշուեցան Ամերիկայի Ատատաձայնչի Ընկերութեան Արեւելքի ընդհ. գործակալ Տօքթ. Մ. Պէյն, Աւետարաբերի արօտնատէր Տօքթ. Ճ. Բ. Կրին, Պայպըլ-Հաուսի քարոզիչ Վեր. Յ. Գ. Գրիգորեան և Տարսոնէլի քարոզիչ Պատ. Յ. Յ. Աճէմեան։

Գաղտնի քուէարկութեամբ կատարուեցաւ ընտրութիւնը ժողովի դիւանին, զոր կը կազմէին Վեր. Խաչէնտէրեան՝ նախագահ և Պատ. Մանուկեան՝ քարտուղար։

Աղգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, որ յաճախ ներկայ կը գտնուէր նիստերուն, դիտել տուաւ ժողովականներուն թէ «ո՛րքան երախտապարտ պէտք է ըլլանք մեր Օգոստ. Վեհապետին և ազօթքներ մատուցանենք ատոր թանկագին կենաց այն ամէն շնորհներուն համար, որոնց արժանի եղած է Բողոք. համայնքը։ Ն. Կ. Վեհափառութեան շնորհիւ է որ այսօր հաւաքուած ենք հոս եկեղեցական և կրթական գործերու վրայ խորհելու և անոնց մասին կարգադրութիւններ ընելու համար»։

Բոլոր ներկաները մեծ հաճոյքով և ուրախութեամբ լսեցին Վսեմ. Աղգապետ էֆ.ի այս ուղերձը։

13 նիստերու մէջ ժողովը յետագայ գլխաւոր որոշումները տուաւ է.—

1. Որոշուեցաւ անուանել կարգադիր մասնախումբ մը, որուն պաշտօնն էր ժողովին ներկայանալիք բոլոր խնդիրները քննել և զանոնք օրակարգի ենթարկել։ Մասնախումբին անդամներն էին.— ժողովին նախագահը, քարտուղարը, Վեր. Ճէճիզեան, Վեր. Շմաւոնեան և Յովհաննէսեան էֆ.։

2. Որոշուեցաւ ընտրել մասնախումբ մը, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ հաւատոյ պաշտամունքներու և արարողութիւններու համար կարգադրոյց մը պատրաստել և ներկայացնել ժողովին՝ վաւերացնելու համար։ Մասնախումբին անդամներն են.— Վեր. Գրիգորեան, Վեր. Ճէճիզեան, Վեր. Շմաւոնեան, Տօքթ. Մատթէոսեան և Բրօֆ. Ճէճիզեան։

3. Որոշուեցաւ կարգել մասնախումբ մը, որուն գործը պիտի ըլլայ Միութեան համար նոր Կանոնագրութիւն մը պատրաստել։ Մասնախումբին անդամներն են.— Վեր. Գրիգորեան, Վեր. Շմաւոնեան, Բրօֆ. Ճէճիզեան և Գոնտակեան էֆ.։

4. Կարգացուեցաւ Պանտրմայի եկեղեցիէն եկած նամակ մը, որով կը խնդրուէր որ միութիւնը հաճի միջոցներ ձեռք առնել նոյն ժողովուրդին քարոզիչ մը և վարժուհի մը դանելու համար։

5. Կարդացուեցաւ մայրաքաղաքիս Թրքահօս Բողոք. Հայերու կողմէ Վեր. Գրիգորեանի և Մ. Է. Պ. Պաչպաիրկնանեանի գրած մէկ նամակը, որով կը խնդրուէր արտօնութիւն Պոլսոյ մէջ Թրքահօս Բողոքականներու յատուկ եկեղեցիի մը կազմութեան համար։ Այդ խնդիրը բուռն վիճաբանութեան ենթարկուեցաւ ժողովին քանի մը յաջորդական նիստերուն մէջ։ Եւ, վերջապէս, որոշուեցաւ կարգել մասնախումբ մը, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ մայրաքաղաքիս Բողոք. եկեղեցիներու որոշումը առնել այս մասին, ստանալ ուրիշ պաշտօնական մարմիններու կարծիքը և բանակցիլ յիշեալ առաջարկը ներկայացնող անձերու հետ ու լսել անոնց բանաւոր պատճառները՝ նոր եկեղեցի մը կազմելու մասին։ Մասնախումբը պիտի բաղկանայ 5 անդամներէ, որոնց 2ը պիտի ընտրուին Բիւթանիոյ Միութենէն, 1ը՝ Կ. Պոլսոյ 'եկեղեցիէն և 1ը՝ Լանկայի եկեղեցիէն։ Իսկ 1ին դ անդամը պիտի ընտրուի այս 4 անձերու կողմէ։ Մասնախումբին՝ Միութեան կողմէ որոշուած անձերն են Տօքթ. Պօէն և Վեր. Ճէճիզեան։ Միւս անդամները մինչեւ առաջիկայ ամսոյ սկիզբը պիտի ընտրուին։

6. Վեր. Ֆիլեան Սէօլէօզի եկեղեցիին կողմէ խնդրուեց որ ժողովը արտօնէ գիրենք կատարելու համար հաւաքում մը 50 ոսկիի, որուն կը կարօտին իրենց եկեղեցւոյ շէնքին նորոգութեան և բրլոցատունի մը շինութեան համար։ Վեր. Ֆիլեան յիշեց թէ իրենց առաջադրած նորոգութեան և վերաշինութեան գործին համար կը հաշուուի 200 ոսկիի ծախք մը, որուն 150 ոսկին ժողովուրդը արդէն պատրաստ ունի իր քով։ ժողովը ջերմ համակրութիւն յայտնեց Սէօլէօզի եկեղեցիին նկատմամբ, որ այդպիսի կարեւոր ձեռնարկ մը ընելու նպատակ ունի, և որոշեց պէտք եղած ձեռնտուութիւնը ընել անոր։

7. Որոշուեցաւ որ Հոգեւոր Երգարանի սրբագրութեան խնդիրը դարձեալ Միութեան Գործ. ժողովին յանձնուի, որպէս զի սրբատ ու պատչաճը անօրինել։

8. Որոշուեցաւ ժողովին կողմէ խորին ներկայութիւն յայտնել համակրելի խմբագիր Բրոֆ. Ճէճիզեանի՝ իր գնահատելի ծառայութիւններուն համար, զորոնք այնքան մեծ զոհողութիւններով 5 տարիներ մատուցց Բողոք. համայնքին՝ իր Շաբաթաթերթով։ ժողովը, սակայն, ցաւ յայտնեց անոր դադարման համար, և որոշեց իր սրբազան բարեմաղթութիւնները հաղորդել նոյն չաբաթաթերթին թէ՛ ծերունազարդ արօտնատէր Վեր. Խթիւճեանի և թէ՛ պերճաբան խմբագրին։ ժողովը նկատելով որ թերթի մը վերսին հրատարակումը մեծ պէտք մըն է Բողոք. ժողովուրդին համար, որոշեց կարգել մասնախումբ մը, որ լիազօր պիտի ըլլայ կարգադրութիւններ ընելու չաբաթաթերթի մը հրատարակութեան համար։ Մասնախումբին անդամներն են.—Բրօֆ. Ճէճիզեան, Վեր. Ճէճիզեան, Վեր. Շմաւոնեան, Վեր. Խաչէնտէրեան, Յ. Է. Ս. Կոստիկեան, Յ. Է. Կ. Թէլիզեան և Վ. Է. Յ. Մատթէոսեան։ ժողովը խնդութեամբ լսեց մասնաւորաբար Կոստիկեան և Թէլիզեան էֆ.ներէ որ պատրաստ են իրենց ձեռնտուութիւնը ընել Հայ-Բողոքական թերթի մը հրատարակման համար։ ժողովը գոհութեամբ լսեց նաեւ որ Բրօֆ. Ճէճիզեան ևս պատրաստ է իր աշխատութիւնները տալ սիրայօժար։

9. Նիկոմիդիոյ եկեղեցիին կողմէ Վեր. Խաչէնտէրեան դիտել տուաւ թէ իրենց եկեղեցւոյ շէնքին շինութեան համար, որուն ձեռնարկել մտադիր են, պէտք ունին բարեբարներու օգնութեան դիմելու։ Հետեւաբար կը կարօտին Պորտի յանձնարարականին։ ժողովը որոշեց Ասուն ժողովին խնդրել որպէս զի սրբատ ու պատչաճը անօրինել։

10. ժողովը որոշեց իր խնդակցութիւնը յայտնել Այնթապի եկեղեցիին ծերունազարդ հովիւ Վեր. Գարա Գրիգոր Յարութիւնեանի (հայր Վեր. Գրիգորեանի) իր Աւետարանի գործին մէջ ունեցած 50ամեայ յաջող պաշտաւնավարութեան համար, և նոր նշանաւորել զինքը այն յոբելեանին առթիւ, զոր վերջերս կատարեցին Այնթապի Բողոք. 3 եկեղեցիները։

11. ժողովը նկատելով մեծութիւնը կորուստին, զոր Բողոքական հասարակութիւնը ընդհանրապէս և մայրաքաղաքիս բողոք. ժողովուրդը մասնաւորապէս ունեցան վերջերս նախկին ազգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Մատթէոսեանի մահով, որոշեց իր ցաւակցութիւնները յայտնել հանգուցեալին զաւակներուն և մաղթել անոնց Ս. Հոգիին մխիթարութիւնը։

12. Բ. օրուան նիստին մէջ կարդացուեցաւ Կ. Պոլսոյ, Լանկայի, Ատապազարի, Նիկոմիդիոյ, Պարտիզակի, Պրուսայի Սէօլէօզի, Ռոտոսթոյի, Պանդրմայի, Զմիւռնիոյ և Տարսոնէլի եկեղեցիներուն և Ամերիկայի Ատատաձայնչի ընկերութեան Արեւելքի գործակալին տարեկան տեղեկագիրները։

13. Եր. օր, Միութեան ժողովին տարեկան գումարման առիթով, Պայպըլ-Հաուսի մատուռին մէջ կատարուեցաւ Հաղորդութեան Ս. Խորհուրդը, զոր մատակարարեցին Վեր. Խաչէնտէրեան և Վեր. Ֆիլեան։ Իսկ Վեր. Խաչէնտէրեան խօսեցաւ տարեկան քարոզը, որուն նիւթն էր «Եւ Բանը մարմին եղաւ, ու մեր մէջը բնակեցաւ» (Յովհ. Ա. 14)։

14. Վերջին նիստին մէջ գաղտնի քուէարկութեամբ կատարուեցաւ ընտրութիւնը նորակազմ Գործ. ժողովին, որուն կ'անդամակցին.— Կ. Պոլսոյ եկեղեցիէն՝ Վեր. Ա. Պ. Շմաւոնեան, Լանկայի եկեղեցիէն՝ Գ. Է. Գ. Տանձեան, Կ. Պոլսոյ եկեղեցիներու պատկանող անդամներէն՝ Բրօֆ. Յ. Հ. Ճէճիզեան, Պրուսայի Դաւանին եկեղեցիներէն՝ Վեր. Յ. Յիրլեան և Մ. Է. Շանանկիրեան։ Միութեան ժողովին նախագահ Վեր. Փ. Խաչէնտէրեան և քարտուղար Պատ. Ս. Պ. Մանուկեան ի պաշտօնէ անդամ են Գործ. ժողովին։

15. Խառն ժողովին համար, որ կը բաղկանայ բնիկ և միսիոնար տարրերէ, անդամ ընտրուեցան.— Վեր. Շմաւոնեան, Բրօֆ. Ճէճիզեան, Յ. Է. Մինասեան և Ե. Է. Ս. Մարտիկեան։

Ազգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Պօյաճեան ժողովին փափաքին և հրաւէրին վրայ ներկայ գտնուեցաւ վերջին նիստին, և իր վերջին յորդորները տուաւ բոլոր անդամներուն։ Անոնք ամէնուն ողջերթի մաղթեց, և յիշեցուց «Վերախսաւէտ սրտով միշտ աղօթել մեր Վեհ. Սուլթանին թանկագին կենաց համար, որուն շնորհ